

БІБЛІОТЕКА ВЧИТЕЛЯ

Газилишин Н.Б., Гулик Л.Л.

УКРАЇНСЬКА МОВА

Конспекти уроків

2 клас

Посібник для вчителя

®
Тернопіль
Навчальна книга — Богдан

УДК 371.32:811.161.2
ББК 74.268.1Укр
Г 12

Рецензенти:
кандидат педагогічних наук, доцент
Онишків З.М.
вчитель вищої категорії, старший вчитель
Походжай Н.Я.

Серію «Бібліотека вчителя» засновано 2007 року

Газилишин Н.Б.

Г 12 Українська мова : конспекти уроків : 2 кл. : посібник для вчителя /
Н.Б. Газилишин, Л.Л. Гулик. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан,
2013. — 296 с. — (Бібліотека вчителя).

ISBN 978-966-10-1765-7 (серії)

ISBN 978-966-10-3525-5

У посібнику подано розгорнуті конспекти уроків з української мови, зміст яких відповідає новій навчальній програмі Міністерства освіти і науки України, Державному стандарту початкової загальної освіти та підручнику «Українська мова. 2 клас» (автор Захарійчук М.Д.).

Запропоновано зразки бесід під час вивчення нового матеріалу, опорні схеми, таблиці, малюнки; різні види роботи над мовним матеріалом, правилами; каліграфічні хвилинки, творчі завдання, різноманітний цікавий та ігровий матеріал.

Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 371.32:811.161.2
ББК 74.268.1Укр

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1765-7 (серії)

ISBN 978-966-10-3525-5

© Навчальна книга — Богдан, 2013

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
1.	Звуки слова. Українська абетка (алфавіт). Назви літер за абеткою.	7	
2.	Розташування слів за абеткою з орієнтацією на першу літеру. Вміння користуватися абеткою в роботі з навчальним словником.	11	
3.	Склад. Перенос слів із рядка в рядок складами. Перенос слів з буквами <i>й, ь</i> , буквосполученням <i>йо</i> .	15	
4.	Перенос слів зі збігом приголосних звуків. Закріплення правил переносу слів з рядка в рядок.	19	
5.	Голосні звуки [а], [о], [у], [е], [и], [і], букви, що їх позначають.	23	
6.	Закріплення вивченого про голосні звуки та букви, що їх позначають.	28	
7.	Наголос. Наголошені й ненаголошені звуки і склади.	31	
8.	<i>Розвиток мовлення.</i> Складання опису ромашки за малюнком і запитаннями.	33	
9.	Вправління у вимові слів з ненаголошеними голосними звуками [е], [и] в корені слова. Підбір перевірних слів за зразком <i>один-багато</i> .	35	
10.	Перевірка написання ненаголошеного голосного за допомогою зміни слова та добору спільнокорених слів.	37	
11.	Тренувальні вправи на перевірку ненаголошених голосних зміною форми слова та добором споріднених слів.	39	
12.	Приголосні звуки. Спостереження за роботою мовленнєвих органів (язик, губи, зуби) під час вимови приголосних звуків. Складання звукових схем слів. <i>Навчальний діалог.</i>	41	
13.	Правильне вимовляння слів зі звуками [дз], [дз'], [дж]. Позначення звуків [дз], [дз'], [дж] сполученням букв <i>дз, дж</i> . Перенос слів із буквосполученнями <i>дз, дж</i> . <i>Навчальний діалог.</i>	45	
14.	Вправління у написанні й переносі слів зі сполученням букв <i>дз, дж</i> . Звуко-буквений аналіз слів. Перевірна робота. Діалог.	49	
15.	Буква <i>щ</i> , позначення нею звукосполучення [шч].	53	
16.	<i>Розвиток мовлення.</i> Складання опису білочки за малюнком і питаннями.	55	
17.	Вправи на закріплення звукового значення букви <i>щ</i> , сполучень букв <i>дз, дж</i> . Вимова і написання слова <i>диригент</i> .	57	
18.	Зіставлення вимови звуків [г] і [ґ], позначення їх буквами <i>г, ґ</i> .	61	
19.	Спостереження за правильним вимовлянням і розрізненням на слух дзвінких та глухих приголосних звуків.	63	
20.	Звук [ф], звукосполучення [хв].	67	
21.	Вимова і написання слів із дзвінками приголосними звуками в кінці слова і складу.	71	
22.	Правильне вимовляння і розрізнення на слух твердих та м'яких приголосних звуків. Позначення м'якості приголосних буквами <i>і, я, ю, є</i> . Звуковий аналіз слів. Вимова і написання слова <i>українська</i> .	73	
23.	Тренувальні вправи з написання, звуко-буквеного аналізу слів з м'якими приголосними. Вимова і написання слова <i>Київ</i> .	77	
24.	<i>Розвиток мовлення.</i> Складання розповіді за малюнком, планом і змістом вірша А. Житкевича "Осінь". Тема розповіді "Осінь".	79	
25.	Вправи на закріплення знань з написання слів з м'якими приголосними звуками. Звуко-буквений аналіз слів. <i>Навчальний діалог.</i>	81	
26.	Позначення м'якості приголосних звуків знаком м'якшення. Буквосполучення <i>ьо</i> в середині слова. Перенос слів зі знаком м'якшення. <i>Навчальний діалог.</i>	85	
27.	Перевірна робота. Діалог. Тренувальні вправи з написання, переносу, звуко-буквеного аналізу слів зі знаком м'якшення.	89	
28.	Вправління у складанні звукових схем і переносі слів з м'якими приголосними.	93	
29.	Закріплення знань про тверді та м'які приголосні звуки.	97	
30.	Подовжені м'які приголосні звуки. Позначення їх на письмі. Перенос слів з подовженими приголосними звуками.	101	
31.	Звуко-буквений аналіз слів з подовженими приголосними звуками. <i>Навчальний діалог "Розмова сонечка і осики"</i> .	103	

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
32.	<i>Розвиток мовлення.</i> Складання казки за малюнком, планом і змістом казки І. Прокопенко “Як гриби ховалися”.	105	
33.	Вправління у звуко-буквену аналізі слів з подовженими приголосними звуками. Складання розповіді за початком і серією малюнків. <i>Навчальний діалог “Розмова по телефону”.</i>	107	
34.	Перевірна робота. Діалог. Тренувальні вправи з вимовлення, читання та написання слів з подовженими приголосними.	111	
35.	Апостроф. Вживання апострофа. Вимова і написання слів з апострофом.	113	
36.	Записування слів з апострофом. Вимова і написання слова <i>духмяний</i> .	115	
37.	Порівняння вимови і написання слів з апострофом і без апострофа.	119	
38.	Узагальнення знань за темою “Звуки і букви”. Вимова і написання слова <i>метро</i> .	121	
39.	<i>Розвиток мовлення.</i> Складання порад на тему “Бережіть книжки” за опорними словами та малюнками (вірш Г. Чорнобицької “Не бруднити книжки”).	123	
40.	Перевірка знань з мовної теми “Звуки і букви”.	125	
41.	Аналіз контрольної роботи. Повторення вивченого.	127	
42.	Спостереження за лексичним значенням слова. Ознайомлення з глумачним словником.	129	
43.	Складання рядів слів за певною змістовою ознакою. Групування предметів за родовими та видовими ознаками. Складання речень. Вимова і написання слова <i>диван</i> .	133	
44.	Розпізнавання іменників (без вживання терміна) за питаннями <i>хто? що?</i>	137	
45.	Іменник як частина мови. Слова-назви неістот. Слова-назви істот.	141	
46.	Уявлення про один предмет і багато предметів. Практичне вживання форм однини і множини (без вживання термінів).	143	
47.	Змінювання іменників за зразком <i>один-багато</i> . <i>Навчальне аудіювання.</i>	147	
48.	<i>Розвиток мовлення.</i> Розповідь за серією сюжетних малюнків, планом і опорними словами. Тема розповіді “Каштанчик”.	148	
49.	Вправління у групуванні предметів за родовими ознаками. Доповнення речень. Навчальне аудіювання.	149	
50.	Закріплення знань про слова, що означають назви предметів. Перевірна робота. Аудіювання.	151	
51.	Аналіз контрольної роботи. Велика буква в іменах, по батькові та прізвищах людей. Звертання. Практичне засвоєння форм звертання до співрозмовників. Пояснення слова <i>тезка</i> . Вимова і написання слова <i>вулиця</i> .	153	
52.	Велика буква в кличках тварин. Слова-привітання.	155	
53.	Велика буква в назвах міст, сіл, річок, морів і гір. <i>Пояснювальний диктант</i> .	157	
54.	Велика буква в назвах вулиць, площ і майданів. Пояснення слова <i>адресант і адресат</i> . <i>Тренувальний диктант</i> .	159	
55.	<i>Розвиток мовлення.</i> Розповідь за серією сюжетних малюнків і опорними словами. Тема розповіді “Допомога тваринам узимку”.	161	
56.	Диктант. Контрольна робота.	161	
57.	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення знань за темою “Слово (іменник)”.	163	
58.	Перевірка знань з мовної теми “Слово (Іменник)”.	165	
59.	Аналіз контрольної роботи. Повторення вивченого.	167	
60.	Слова, що відповідають на питання <i>який? яка? яке? які?</i> — прикметники. Складання груп слів цієї категорії, які мають різне лексичне значення: назви кольорів, розміри предметів, ознаки за відношенням до пори року, матеріалу, з якого виготовлено предмет, інші ознаки.	169	
61.	Роль прикметників у мовленні. Зв'язок прикметників з іменниками. Слова ввічливості.	171	
62.	Добір серед прикметників слів, протилежних за значенням. Вживання прикметників у прямому і переносному значенні. Перевірна робота. Списування.	173	
63.	Аналіз контрольної роботи. Змінювання прикметників з іменниками за зразком <i>один-багато</i> .	175	

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
64.	<i>Розвиток мовлення.</i> Складання казки за поданим початком, планом, малюнками, опорними словами (Ю. Ярмиш “Як реп’яшок світ побачив”).	177	
65.	Слова, близькі за значенням. Вправи на добір слів, близьких за значенням. Узагальнення знань за темою “Прикметник”.	179	
66.	Слова, які називають дії предметів.	183	
67.	Роль дієслів у мовленні. Зв’язок дієслів з іменниками в реченні. Слова вдячності.	185	
68.	Змінювання дієслів за питаннями. Залежність числа дієслова від іменника.	187	
69.	Дієслова, протилежні за значенням.	189	
70.	Спостереження за роллю дієслів у мовленні. Читання і переказування уривка з казки В. Сухомлинського “Зайчик і Місяць”. Слова подяки. Вимова і написання слова <i>засць</i> .	191	
71.	<i>Розвиток мовлення.</i> Складання казки за поданим початком, кінцем і сюжетними малюнками. Тема “Дві білки”.	193	
72.	Узагальнення знань учнів за темою “Слова, які називають дії предметів. Фразеологізми.”	193	
73.	Поняття про службові слова, їх роль у реченні.	195	
74.	Прийменники. Написання прийменників окремо від інших слів, уживання службових слів за змістом речення. Вправлення в усному переказі тексту “Дивний мисливець”.	197	
75.	Вживання службових слів для зв’язку слів у реченні. Вправлення в усному переказі тексту.	199	
76.	Корінь слова. Спільнокореневі (споріднені) слова. Перевірна робота. Усний переказ.	201	
77.	<i>Розвиток мовлення.</i> Опис істоти за малюнком, планом і змістом вірша В. Марсюка “Мое оленятко”. Тема опису “Оленятко”.	203	
78.	Визначення кореня у слові шляхом добирання споріднених слів.	205	
79.	Розрізнення слів, у яких корінь звучить однаково, але має різне значення.	207	
80.	Розрізнення спільнокореневих слів, що належать до різних частин мови. Вимова і написання слова <i>дятел</i> .	209	
81.	Добір спільнокореневих слів, що належать до різних частин мови. Вимова і написання слова <i>медаль</i> .	211	
82.	Розрізнення спільнокореневих слів та слів, близьких за значенням. Вимова і написання слова <i>календар</i> . Звуко-буквенний аналіз слів.	213	
83.	Вправи на закріплення вміння добирати споріднені слова, що належать до різних частин мови. Звуковий аналіз слів.	215	
84.	<i>Розвиток мовлення.</i> Складання основної частини казки за початком і кінцівкою казки та серією малюнків (І. Палагута “Про сіре мишенятко та рудого хом’ячка”).	217	
85.	Узагальнення знань за темами “Слово. Корінь слова. Спільнокореневі слова.”	219	
86.	Перевірка знань з мовних тем “Слово (прикметник, дієслово, службові слова)”, “Корінь слова”, “Спільнокореневі слова”.	221	
87.	Аналіз контрольної роботи. Повторення вивченого про слово.	223	
88.	Поняття про речення. Основні ознаки речення. <i>Тренувальний диктант</i> .	225	
89.	Розповідні речення. Розділові знаки в кінці розповідних речень. Інтонавання речень.	229	
90.	Питальні речення. Розділові знаки в кінці питальних речень. Інтонавання речень. <i>Попереджувальний диктант</i> .	231	
91.	<i>Розвиток мовлення.</i> Складання казки за поданим початком, схемами речення і серією сюжетних малюнків (Е. Карл “Звідки прилетів метелик”).	232	
92.	Аналіз контрольної роботи. Інтонаційне виділення в реченнях слів, найважливіших для висловлення думки. Закріплення знань про розповідні і питальні речення. Вимова і написання слова <i>шофер</i> .	233	
93.	Спонукальні речення. Розділові знаки в кінці спонукальних речень. Форми спонукування. Вимова і правопис слова <i>дитина</i> .	235	
94.	Закріплення знань про розповідні, питальні, спонукальні речення.	239	
95.	Перевірна робота. Диктант “Весняний ліс”.	243	

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
96.	Аналіз контрольної роботи. Головні слова в реченні. Виділення їх у реченні.	245	
97.	Визначення головних членів речення. Побудова речень за графічними схемами.	249	
98.	<i>Розвиток мовлення.</i> Розповідь за поданим початком і кінцем оповідання, малюнками, опорними словами (С. Мацюцький “Кому дістався бублик”).	250	
99.	Зв'язок слів у реченні за питаннями. Написання записки. <i>Навчальне аудіювання.</i>	251	
100.	Перевірна робота. Аудіювання. Тренувальні вправи на встановлення зв'язку між словами в реченні. Складання речень за графічними схемами.	255	
101.	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення знань і вмінь учнів за темою “Речення”.	259	
102.	Поняття про текст. Заголовок. Розпізнавання групи окремих речень і тексту. Вимова і написання слова <i>учитель</i> .	263	
103.	Будова тексту: зачин, основна частина, кінцівка. Добір заголовків до текстів.	265	
104.	Текст-розповідь. Текст-опис. Перевірна робота. Списування.	267	
105.	<i>Розвиток мовлення.</i> Розповідь за сюжетним малюнком і опорними словами. Тема “Подорож в Карпати”.	269	
106.	Аналіз контрольної роботи. Узагальнення знань і вмінь учнів за темою “Текст”. <i>Тренувальний диктант.</i>	271	
107.	Уявлення про мову як засіб спілкування між людьми. Ознайомлення з мовними і немовними знаками. <i>Попереджувальний диктант.</i>	273	
108.	Перевірна робота. Диктант “Весна”.	275	
109.	Аналіз контрольної роботи. Поняття про рідну мову. Спорідненість української мови з російською та білоруською.	277	
110.	Уявлення про усне і писемне мовлення. <i>Культура мовлення.</i>	279	
111.	Слова ввічливості. Звертання. Розділові знаки при звертанні. Практичне засвоєння слів ввічливості та різних форм звертання.	281	
112.	<i>Розвиток мовлення.</i> Упорядкування структури тексту (Ю. Ярмиш “Дванадцятиголовий дракончик”).	282	
113.	Узагальнення знань учнів за темами “Текст”, “Речення”, “Мова і мовлення”.	283	
114.	Перевірка знань з мовних тем “Текст”, “Речення”, “Мова і мовлення”.	285	
115.	Аналіз контрольної роботи. Повторення вивченого.	287	
116.	Повторення вивченого про звуки і букви, частини мови.	289	
117.	Повторення вивченого про речення, текст. Підсумковий урок.	291	
118.	<i>Розвиток мовлення.</i> Розповідь на тему “Моя бібліотека” за серією сюжетних малюнків, планом, опорними словами.	293	
119.	Підсумковий урок за рік.	293	
120.	<i>Розвиток мовлення.</i> Розповідь на тему “Мої літні канікули” за серією малюнків і змістом вірша О. Палійчука “Алло, ми поїхали в село”.	293	

УРОК 1

Дата _____

Клас _____

Тема. Звуки слова. Українська абетка (алфавіт). Назви літер за абеткою.

Мета. Ознайомити учнів з підручником “Українська мова”, зошитом “Рідна мова”. Закріплювати уявлення дітей про звуки і букви рідної мови, уміння їх розрізнити, робити звуковий аналіз слова, використовуючи відповідні позначки. Удосконалювати навички каліграфічного письма прописних літер алфавіту; засвоїти вимову і написання слів *абетка, алфавіт, азбука*. Розвивати спостережливість, уважність, фонематичний слух, зв’язне мовлення. Виховувати любов до рідної мови, інтерес до знань, до навчання.

Обладнання. Підручник М.Д. Захарійчук “Українська мова”, зошит з друкованою основою, таблиці, предметні малюнки.

Хід уроку

I. Організація класу.

Привітаємося, діти.
Будемо завжди радіти
небу, сонцю, людям, квітам.
І тоді, обов’язково,
день для нас найкращим буде.

— Подаруйте один одному веселу посмішку і чудовий настрій. Нехай вони будуть з вами впродовж року.

II. Мотивація навчальної діяльності.

1. Слово вчителя.

— Розпочнемо наш урок з рідної мови у 2 класі. Протягом року на вас чекає цікава мандрівка чудовою країною, яка називається Українська мова. Під час мандрівки нам допомагатиме ось цей підручник і зошит. Вони познайомлять вас із новими правилами, щоб ви вміли грамотно писати і усно відповідати. Ви дізнаєтеся, які бувають речення і що таке текст, на які запитання відповідають слова і що вони означають, навчитесь складати діалоги, власні оповідання і казки, загадки і вірші.

2. Ознайомлення дітей з підручником.

— Розгляньте підручник і скажіть, як він називається та хто його автор.

— Які умовні позначення нам треба знати, щоб правильно користуватися підручником? Уважно їх розгляньте і запам’ятайте.

Умовні позначення:

урок зв’язного мовлення;

робота в парах, читання діалогів;

робота в групах;

завдання підвищеної складності;

словник;

домашнє завдання;

завдання на вибір.

— Пригадайте правила охайного ставлення до підручника.

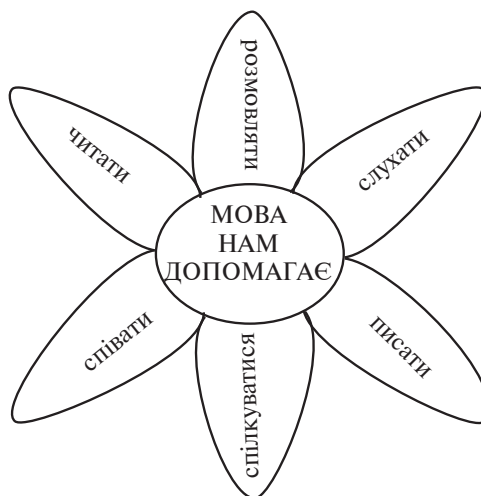
3. Ознайомлення з державними символами України.

4. Читання вірша В. Квітневого “Яке то щастя — розмовляти...”

— Яке значення має мова у вашому житті?

Додатковий
матеріал до уроку

5. Створення “асоціативної” квітки.

— Отже, мова для кожного з нас — це “найдорожчий Божий дар”, який допомагає нам пізнавати світ.

III. Повідомлення теми і мети уроку.

— Свою мандрівку ми розпочнемо з невеличкого міста.

— Послухайте вірш і скажіть назву цього міста.

Веселе місто Алфавіт,
йому сьогодні наш привіт!
До нього нам лягає путь —
у ньому літери живуть.
Живуть там літери в словах,
а кожне слово — звір чи птах,
травиця чи барвистий цвіт.
Отож в похід за мною вслід!

— У якому місті ми побуваємо? (*У місті Алфавіт.*)

— Хто живе у цьому місті? (*Букви.*)

— Для чого нам потрібні звуки?

— Для чого нам потрібні букви?

— Слова, які вимовляють люди, утворені зі звуків. Звуки ми чуємо і вимовляємо. А щоб слова записати, нам потрібні букви. Отже, сьогодні на уроці ми з’ясуємо, що ви пам’ятаєте про звуки мовлення, букви, якими вони позначаються. Пригадаємо алфавіт.

IV Актуалізація знань учнів.

1. Каліграфічна хвилинка.

Ознайомлення з зошитом.

— У передмісті міста Алфавіт живе панночка Каліграфія. Без неї неможливо вивчати українську мову. На кожному уроці панночка буде спостерігати, як ви пишете в зошитах. Сьогодні вона пропонує вам записати буквосполучення:
ал аз аб

— Прочитайте їх і каліграфічно запишіть.

— Які слова можна утворити з цими буквосполученнями? Запишіть їх.

2. Робота з таблицею “Алфавіт”.

— Розгляньте таблицю. Як можна назвати усі ці букви одним словом? (*Алфавіт, абетка, азбука.*) Усі ці слова означають сукупність літер, які розташовані в певному порядку. Тому про слова *алфавіт, абетка, азбука* можна сказати, що вони близькі за значенням.

— Скільки букв в українському алфавіті? (*33 букви.*)

— Прочитайте алфавіт, правильно називаючи кожен букву.

Аа	Бб	Вв	Гг	Гг	Дд	Ее	Єє
а	бе	ве	ге	ге	де	е	є

Жж	Зз	Ии	Іі	Її	Йй	Кк	Лл	
же	зе	и	і	ї	йот	ка	ел	
Мм	Нн	Оо	Пп	Рр	Сс	Тт	Уу	
ем	ен	о	пе	ер	се	те	у	
Фф	Хх	Цц	Чч	Шш	Щщ	ь	Юю	Яя
еф	ха	це	че	ша	ща	знак	ю	я

м'якшення

— Яка буква не позначає звука? (*Знак м'якшення.*)

3. Словникова робота.

Слово “абетка” утворилося за назвами сучасних початкових літер алфавіту — “а”, “бе”. Слово “азбука” народилося ще в Київській Русі, теж від початкових літер алфавіту “а” і “б”, які називалися тоді “аз” і “буки”. Слово “алфавіт” найстаріше. Воно походить від назв перших двох букв старогрецького алфавіту. У стародавніх греків перша літера мала назву “альфа”, а друга “бета”, яка згодом почала називатися “віта”. Ось чому слова “абетка”, “алфавіт”, “азбука” — близькі за значенням і можуть замінити одне одного.

4. Гра “Звуки і букви”.

Робота в парах. Один учень вимовляє звук, а другий — букву, яка позначає цей звук. Наприклад: [л] — “ел”, [т] — “те”...

Фізкультхвилинка.

V. Робота з підручником.

1. Робота з віршем (с. 5, впр. 1).

— Прочитайте вірш.

— Яке слово виділене? (*Абетка.*)

— Назвіть звуки у цьому слові. (*[абетка].*)

— Назвіть букви, з допомогою яких записано це слово. (“а”, “бе”, “е”, “те”, “ка”, “а”.)

— Якими словами можна замінити слово *абетка*? (*Алфавіт, азбука.*)

— Це словникові слова. Тому запам'ятайте, як вони вимовляються і пишуться.

2. Диференційовані завдання.

а) Назвіть звуки у “смачних” словах, які зустрічаються у вірші. (*[агрус], [апел'син], [ананас].*)

б) Замініть виділене слово близьким за значенням і запишіть утворений вірш.

Азбуку нашу відкрива...
всім знайома буква А.
Ой, які смачні слова:
агрус, апельсин для вас
і солодкий ананас.

Алфавіт наш відкрива
Всім знайома буква А.
Ой, які смачні слова:
агрус, апельсин для вас
і солодкий ананас.

(*З журналу.*)

3. Колективна робота.

— Складіть і запишіть речення за схемою з підкреслених слів.

|____, _____ — це _____.

(*Агрус, апельсин і ананас — це фрукти.*)

— У якому з підкреслених слів найменше звуків? (*Агрус — [агрус].*)

— Найбільше звуків? (*Апельсин — [апел'син].*)

4. Творча вправа.

— З букв слова “апельсин” утворіть нові слова. Запишіть їх.

(*Син, пень, сани, села, пила.*)

5. Робота в парах (с. 5, впр. 2).

— Попрацюйте в парах і запишіть утворені речення. Звуки ми вимовляємо і чуємо. На письмі звуки позначаються буквами. Букви ми бачимо і читаємо. Букви є друковані та писані.

6. Вивчення правила (с. 5).

7. Самостійна робота (с. 6, впр. 3).

— Розгляньте малюнки.

— Які фрукти ростуть у місті Алфавіт?

— Запишіть слова — назви фруктів в алфавітному порядку.

(*Агрус, вишні, груші, малина, сливи, яблука.*)

(*Взаємоперевірка.*)

8. Складання звукової схеми слова *агрус*.

— Пригадайте, що означають ці значки

о

,

—

,

=

.

о

 — голосний звук;

—

 — приголосний твердий;

=

 — приголосний м'який.

о	—	—	о	—
---	---	---	---	---

 — звукова схема слова “агрус”.

[агрус] — агрус, 5 зв., 5 б.

— Складіть і запишіть речення з цим словом.

(*У бабусиному садку росте агрус.*)

VI. Закріплення вивченого матеріалу.

1. Робота в зошиті (с. 3, Ч. 1).

2. Тестові завдання (с. 3–6).

3. Робота з картками (с. 4–5).

VII. Підсумок уроку.

— Ось і закінчилась наша мандрівка.

— Що нового ви дізналися?

— З чого складаються слова?

— Як на письмі позначаються звуки мовлення?

— Чим відрізняються звуки і букви?

— Де живуть букви?

— Які слова близькі за значенням до слова *алфавіт*?

— Скільки букв в українській абетці?

VIII. Домашнє завдання.

1. Повторити правило на с. 5, алфавіт, написання словникових слів.

2. Виконати вправи на с. 6. Скласти і записати речення зі словом, якому відповідає звукова схема

—	о	—	=	о
---	---	---	---	---

.

УРОК 2

Дата _____
Клас _____

Тема. Розташування слів за абеткою з орієнтацією на першу літеру. Вміння користуватися абеткою в роботі з навчальним словником.

Мета. Закріпити вміння учнів користуватися алфавітом для впорядкування запису слів. Вчити працювати з орфографічними словниками. Розвивати навички каліграфічного письма, творчу уяву, фантазію, мислення та мовлення учнів. Виховувати бажання вчитись, вміння працювати в групах.

Обладнання. Словник, картки зі словами, малюнок Буратіно, таблиці.

Додатковий
матеріал до уроку

Хід уроку

I. Організація класу.

В путь щасливу і широку
всіх виводить школа вас.
До уроку! До уроку!
В школі кличе дзвоник вас.
Поспішіть місця зайняти,
час урок вже розпочати.

II. Актуалізація опорних знань учнів.

1. Бесіда.

— Сьогодні ми продовжимо нашу мандрівку країною Українська мова, і супроводжуватиме нас казковий герой. Хто він? Відгадайте загадку:

Тонконогий, гостроносий,
ключик має золотий.
Тільки вчитись він не хоче,
і абетку загубив. (*Буратіно*)

— Ми будемо подорожувати з Буратіно і виконуватимемо його завдання.

2. Інтерактивна вправа “Пенальті”.

— Буратіно дуже любить грати у футбол. Він пропонує нам зіграти з ним. На дошці намальовані ворота. Учні підходять до вчительського столу, беруть картонний “м’ячик”, читають запитання і дають на нього відповідь. Якщо відповідь правильна, то м’яч прикріплюють на дошці.

Запитання:

1. З чого складаються слова? (*Зі звуків.*)
2. На які групи діляться звуки української мови? (*Голосні і приголосні.*)
3. Як звуки позначаються на письмі? (*Буквами.*)
4. Чим відрізняються звуки від букв? (*Звуки ми чуємо і вимовляємо, а букви бачимо, пишемо.*)
5. Що таке алфавіт? (*Певний порядок розміщення букв.*)
6. Які слова близькі за значенням до слова “алфавіт”? (*Абетка, азбука.*)
7. Яка буква звука не позначає? (*Знак м’якшення.*)

3. Гра “Виправ помилку”.

— Буратіно знайшов свою “Азбуку”, але букви в ній перемішалися. Допоможіть йому правильно розкласти літери. (*Один учень біля каси букв.*)

А Б Г Г Д Е В Є Ж Й И І З І К Л М Н П Р С О Т У Ф Х Ю Я Ц Ч Ш Щ Ъ.
Перевірка за таблицею “Алфавіт”.

4. Каліграфічна хвилинка.

— Дорогою до нас Буратіно зустрівся з панночкою Каліграфією і вона передала вам завдання.

— Запишіть букви *Аа Дд Вв Бб Гг Гг* каліграфічно і в абетковому порядку. (*Аа Бб Вв Гг Гг Дд.*)

— Запишіть імена людей, які починаються цими буквами.

— На яку букву імен немає?

— Які імена починаються буквою “А”? “Бє”?

Анна, Ангеліна, Аліна, Алла, Борис, Броніслав.

III. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми і мети уроку.

1. Проблемне запитання.

— Для чого потрібно знати алфавіт?

— За абеткою укладаються телефонні книги, списки. Список учнів нашого класу в документах записано в абетковому порядку. Також за абеткою складаються всі словники.

Сьогодні ми будемо вправлятися у розташуванні слів в абетковому порядку, дізнаємося, які бувають словники, вчитимемося користуватися орфографічними словниками.

IV. Сприймання та усвідомлення нового матеріалу.

1. Ознайомлення зі словниками.

Словник — це зібрання слів, розміщених в алфавітному порядку, з поясненням, тлумаченням, перекладом іншою мовою.

В перекладі з латинської мови *словник* — це “колекція слів”.

Словники можуть бути об’ємними або зовсім маленькими, кишеньковими.

В Україні перший рукописний словник з’явився понад 400 років тому. Зараз є дуже багато різних словників. Ознайомтеся з деякими з них.

(Вчитель ознайомлює дітей зі словниками.)

2. Робота з орфографічним словником.

Самостійна робота.

Буратіно пропонує вам виписати зі словника три слова, які називають предмети і відповідають на питання

I варіант — що?

II варіант — хто?

— Обміняйтесь зошитами і перевірте завдання один одному.

Фізкультхвилинка.

3. Робота з підручником.

а) Коментоване письмо (с. 6, впр. 1).

— Розгляньте малюнки і назвіть предмети, зображені на них.

— Запишіть слова в абетковому порядку. (*Вишні, гриби, груша, листок, яблука.*)

— Чому слово *гриби* записане перед словом *груша*?

— Пригадайте, які звуки ми позначаємо значками

о

,

=

,

—

?

— Якому слову відповідає перша схема? Доведіть.

—

= о

— — о

— о

 — яблука.

— Скільки звуків у цьому слові позначає буква “я”?

— Запишіть це слово і схему до нього у своїх зошитах.

б) Творча вправа (с. 6, впр. 2).

— Прочитайте слова зліва направо і навпаки. Чим вони цікаві?

Вимив, вилив, вишив, вишив, дід, біб, вів, вив, корок.

(Ці слова однаково читаються зліва направо і навпаки.)

— Допоможіть Буратінові скласти речення з двома словами.

Дід посадив біб.

Дід вів коня на пасовище.

V. Узагальнення і систематизація знань учнів.

1. Робота в зошиті (с. 4–5).

2. Робота з картинами (с. 10–11).

3. Робота в групах (с. 6–7, впр. 3).

Наш герой дуже любить грати на музичних інструментах, тому йому цікаво дізнатися, як вони з’явилися. Об’єднайтесь у групи за рядами і допоможіть Буратінові.

— Прочитайте текст. Перекажіть прочитане. Випишіть назви музичних інструментів в алфавітному порядку.

I ряд — “родичі” лука. (Арфа, балалайка, віолончель, гітара, мандоліна, скрипка.)

II ряд — “нащадки” сопілки. (Гобої, кларнети, фаготи, флейти.)

III ряд — “правнуки” ударного інструмента. (Барабани, гонг, дзвіночки, литаври, тарілки.)

4. Словникова робота.

— Яке словникове слово записане?

— Що означає слово *мушля*? (*Те саме, що черепашка.*)

— Запам’ятайте написання цього слова.

5. Диференційовані завдання.

6. Самостійна робота.

Знайдіть помилки у завданні Буратіно, якому потрібно було записати прізвища українських письменників в алфавітному порядку.

А. Дімаров, В. Сухомлинський, В. Нестайко, С. Носань, О. Буцень, Ю. Ярмиш.

(О. Буцень, А. Дімаров, В. Нестайко, С. Носань, В. Сухомлинський, Ю. Ярмиш.)

VI. Підсумок уроку.

— Що нового ви дізналися на уроці?

— Що навчилися робити?

— Де можна застосувати набуті знання?

— Яке слово записане у словнику раніше *вересень* чи *веселка*?

VII. Домашнє завдання.

1. Вправа на с. 7.

2. Запишіть 5 прізвищ своїх однокласників в алфавітному порядку.

УРОК 3

Дата _____
Клас _____

Тема. Склад. Перенос слів із рядка в рядок складами. Перенос слів з буквами *й, ь*, буквосполученням *йо*.

Мета. Закріпити уявлення учнів про склад як найменшу звукову одиницю. Удосконалювати навички поділу слів на склади, правильного переносу слів з рядка в рядок. Вчити переносити слова з буквами *й, ь* та буквосполученням *йо*. Розвивати спостережливість, фонематичний слух. Виховувати охайність, любов до мови, до природи.

Обладнання. Малюнок осені, листки зі складами і буквосполученнями.

Додатковий
матеріал до уроку

Хід уроку

I. Організація класу.

Продзвенів і стих дзвінок,
починається урок.
Всі за парти тихо всілись
і на мене подивились.
Попрацюєм всі старанно,
щоб урок пройшов немарно.

II. Актуалізація опорних знань учнів.

1. Перевірка домашнього завдання.

- Які прізвища ви записали?
- З якої букви ви записали кожне прізвище?
- Прочитайте прізвища дівчаток.
- Прочитайте прізвища хлопчиків.
- Для чого потрібно знати алфавіт?

2. Каліграфічна хвилинка.

За традицією почнемо працювати з каліграфічної хвилинки.

— Сьогодні панночка Каліграфія пропонує нам записати букви:

Aa Oo Uu Ee u Ii.

— Прочитайте їх.

— Що ви знаєте про ці букви? (*Позначають голосні звуки.*)

На дошці запис. З...м..., л...т..., в...сн..., ...с...нь.

— Вставте пропущені букви і запишіть слова в абетковому порядку.

(*Весна, зима, літо, осінь.*)

— Що означають ці слова? (*Пори року.*)

— Поділіть їх на склади.

Весна, зима, літо, осінь.

— З яких букв утворені склади? Які звуки вони позначають?

— У кожному складі є буква, що позначає голосний звук.

III. Повідомлення теми і мети уроку.

— Сьогодні на уроці ми будемо вчитися ділити слова на склади для переносу.

Проблемне запитання.

— Для чого нам це потрібно знати?

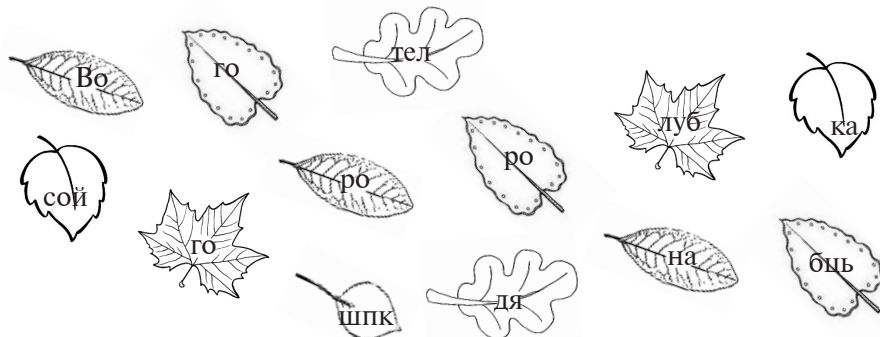
Слова потрібно переносити з рядка в рядок, коли ви пишете диктант, вправу, лист чи записку комусь. Тому до нас завітала сьогодні чарівниця-осінь. Вона теж хоче навчитися ділити слова для переносу, щоб грамотно писати вам листи і есемески з далеких країв.

IV. Сприймання і засвоєння нового матеріалу.

1. Розрізнення складів і буквосполучень.

— Чарівна осінь принесла нам яскравий букет із листочків.

— Прочитайте, що написано на кожному листку. (*Буквосполучення.*)

— Які буквосполучення, на вашу думку, не можна назвати складом?

Чому?

— Змініть ці буквосполучення так, щоб утворилися склади. (*Шпак, бець.*)

— Зробіть висновок, доповнивши речення.

— У кожному складі обов'язково є ... звук. ... звук утворює склад. Скільки в слові ... звуків, стільки в ньому і ...

2. Творча вправа.

— Утворіть і складіть слова, запишіть їх.

(*Ворона, голуб, дятел, шпак, сойка, горобець.*)

— Назвіть слова, у яких 1 склад, 2 склади, 3 склади.

1 склад: шпак;

2 склади у словах: голуб, дятел, сойка;

3 склади у словах: ворона, горобець.

— Як ці слова можна назвати одним словом? (*Птахи.*)

— Як би ви перенесли слово *шпак*? (*Це односкладове слово. Його не можна переносити.*)

— Як ви перенесете слово *сойка*? (*Сой-ка.*)

— Чи можна перенести буквосполучення *ць* у слові *горобець*?

— Отже, односкладові слова переносити не можна. Букви *й* та *ь* при переносі не можна відривати від попередньої букви.

3. Робота з підручником.

а) Колективна робота (с. 7, впр. 1).

— У народі кажуть, що осінь щедра дарами. Чи погоджуєтеся ви з цим твердженням?

— Прочитайте вірш. Про що в ньому говориться?

— Які слова підкреслені? Прочитайте їх.

— Як можна назвати підкреслені слова одним словом? (*Овочі.*)

— Поділіть ці слова на склади для переносу.

б) Коментоване письмо.

(*Один учень виконує завдання біля дошки.*)

Зразок:

Морква, мор-ква, мо-рква. (У цьому слові є збіг приголосних, тому його можна переносити по-різному.)

Ріпа, рі-па.

Картопля, кар-топля, ка-ртопля, карто-пля, картоп-ля.

Буряки, бу-ряки, буря-ки.

Салат, са-лат.

Огірки, огір-ки, огі-рки. (Склад з однієї букви не можна залишати в рядку або переносити в інший.)

— Отже, слова переносити з рядка в рядок потрібно складами.

в) Самостійна робота (с. 7, впр. 1(3)).

— Продовжіть речення, виписуючи назви овочів в абетковому порядку.

На столі лежали: буряки, ..., ..., ...

На столі лежали: буряки, капуста, картопля, морква, огірки, ріпа, салат.

— Поділіть ці слова на склади.

— Отже, у слові стільки складів, скільки голосних звуків.

4. Ознайомлення з правилом (с. 8).

Вивчення правила.

Фізкультхвилинка.

5. Дидактична гра “Збери слова” (с. 7, впр. 2).

— Прочитайте склади.

— “Зберіть” і запишіть слова.

(Знайомий, бойовий, завойовник, крайовий.)

— Який склад спільний у цих словах? (йо.)

6. Ознайомлення з правилом (с. 8).

Вивчення правила.

7. Робота над текстом (с. 8, впр. 3).

Разом з нашою гостею ми завітаємо в ліс. А до кого, ви дізнаєтесь, коли прочитаєте текст.

а) Читання тексту.

— Прочитайте текст, розкриваючи дужки.

— До кого ми завітаємо?

— Що він любить робити навесні і влітку?

— Який у нього був стіл?

— Що він готував на сніданок?

— Як ви зміните слово *лопух*? (*Лопуха.*)

суничка? (*Сунички.*)

ліщина? (*Ліщиновий.*)

б) Словникова робота.

— Що означає слово *вуйко*?

— Яким словом його можна замінити? (*Дядько.*)

— Прочитайте виділене слово. (*Ганок.*)

— Що воно означає?

Ганок — прибудова з площадкою і східцями, біля входу в будинок. (*Мал.*)
(Слайд 1.)

— Поділіть на склади для переносу ці слова і запишіть.

Вуй-ко, га-нок.

в) Складання речень.

— З виділеним словом складіть і запишіть речення.

На ганку спала киця.

г) Самостійна робота.

— Попрацюйте самостійно.

— Спишіть третій абзац тексту і поділіть на склади підкреслені слова.

Вуйко Йой заходився розкладати на листочку лопуха свій сніданок: три сунички, заячий щавель і ліщиновий горішок. Його сніданок був готовий.

Сні-данок, сніда-нок, ща-вель, лі-щина, ліщи-на, горі-шок, го-рішок.

(Проводиться перевірка за слайдом 2.)

— Отже, букви *й* та *ь* при переносі слів не можна відривати від попередньої букви.

V. Узагальнення і систематизація знань учнів.

1. Робота в зошиті (с. 5—6).

2. Тестові завдання (с. 6—8).

3. Робота з картками (с. 12—13).

4. Диференційовані завдання.

5. Тест.

— Перевір себе. Запиши букву, яка стоїть перед правильною відповіддю.

Букви, які позначають голосні звуки:

А. а, у, о, и, і;

Б. к, с, т, я, м.

Слова переносяться з рядка в рядок:

- А. буквами;
- Б. складами.

Склад утворює:

- А. голосний звук;
- Б. приголосний звук.

Якщо слова діляться на склади, то його:

- А. можна переносити;
- Б. не завжди можна переносити.

Букви *ь* і *й*:

- А. переносять в наступний рядок;
- Б. залишаються з попередньою буквою.

Буквосполучення *йо*:

- А. не можна розривати;
- Б. можна розривати при переносі.

Можна переносити:

- А. край, світ, осінь;
- Б. тиша, дерева, звірі.

VI. Підсумок уроку.

— Що нового ви дізналися на уроці?

— Навіщо нам потрібно знати це?

— Перевірте один одного, чи вмієте ви поділяти слова для переносу.

Назвіть ім'я сусіда по парті, поділіть його на склади для переносу з рядка в рядок.

(Взаємоперевірка.)

— Хто виконав завдання без помилок?

— Ви добре засвоїли правила переносу слів. Наша гостя також задоволена вашими відповідями і роботою на уроці.

VII. Домашнє завдання.

1. Вправа на с. 9.

2. С. 8 — вивчити правила.

УРОК 4

Дата _____

Клас _____

Тема. Перенос слів зі збігом приголосних звуків. Закріплення правил переносу слів з рядка в рядок.

Мета. Вчити правильно переносити слова зі збігом приголосних. Закріпити вміння учнів ділити слова на склади для переносу. Розвивати пам'ять, увагу, зв'язне мовлення учнів. Виховувати любов до природи, мови, почуття взаємодопомоги.

Обладнання. Малюнки, таблиці, записи звуків природи.

Додатковий
матеріал до уроку

Хід уроку

I. Організація класу.

Продзвенів уже дзвінок,
починається урок.
Будем вчитися старанно,
щоб почути у кінці,
що у нашій другій класі
діти – просто молодці!

II. Актуалізація опорних знань учнів.

1. Каліграфічна вправа.

Панночка Каліграфія пропонує вам сьогодні записати буквосполучення.

Йо ма рж ри гурт

— Які слова можна утворити з цих буквосполучень?

— Запишіть ці слова в зошит і поділіть на склади для переносу.

(Йогурт, майори, йорж.

Йо-гурт, ма-йори, майо-ри, йорж.)

— Яке слово не можна переносити? Чому?

— Отже, слова переносяться із рядка в рядок складами. Односкладові слова не поділяються для переносу.

2. Колективна робота (с. 9, впр. 1).

а) Робота з малюнками.

— Розгляньте малюнки і назвіть предмети, зображені на них.

— Хто любить йогурт? Що ви знаєте про цей продукт?

— *Йогурт* — кисломолочний продукт з підвищеним вмістом сухих речовин, який виробляють сквашуванням молока за допомогою спеціальних мікроорганізмів.

— Яким словом ви підписали б другий малюнок?

(Це квіти майори або майорці. Батьківщина цих квітів — Мексика.)

— Як називається риба, зображена на третьому малюнку?

— Як ви здогадалися? Що вам відомо про цю рибу?

(Йорж — риба, яка водиться у прісних водоймах, поблизу дна, в озерах і біля берегів рік. На йоржів полюють більші риби.)

б) Складання речень.

— Зі словом *йорж* складіть і запишіть речення.

— Які речення ви склали зі словом *йорж*?

Ми з татком ввіймали йоржа.

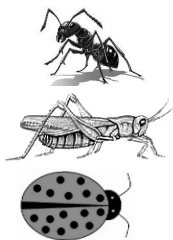
III. Повідомлення теми уроку.

1. Проблемна ситуація.

— До сьогоднішнього уроку готувалися не тільки ви, а й комашки. Вони також вчилися ділити слова на склади та переносити їх з рядка в рядок.

— Які комахи вчилися ділити слова для переносу?

— Прочитайте на дошці, як вони поділили слова для переносу.

Ли-стки, лі-течко, го-стрий.

Лис-тки, літе-чко, гос-трий.

Лист-ки, літеч-ко, гост-рий.

— Об'єднайтесь у групи за рядами і перевірте роботу:

мурашки — 1 ряд,

коника-стрибунця — 2 ряд,

сонечка — 3 ряд.

(Один учень з кожного ряду пояснює правильність виконаної роботи.)

— Поміркуйте, чому одне і теж слово мурашка, коник і сонечко перенесли по-різному.

— Чи всі комахи правильно виконали завдання? Доведіть свою думку.

— Отже, у слові *листки* збігаються приголосні *-стк-*, у слові *літечко* *-чк-*, у слові *гострий* *-стр-*, тому такі слова можна переносити по-різному.

2. Оголошення теми уроку.

— Сьогодні на уроці ви навчитеся переносити слова зі збігом приголосних звуків, закріпите вміння визначати кількість складів і переносити слова з рядка в рядок.

IV. Сприймання та усвідомлення нового матеріалу.

1. Робота за підручником.

а) Робота над текстом (с. 9, впр. 2).

— Прочитайте текст і підготуйтеся його переказати.

— Про кого розповідається в тексті?

— Що робив хлопчик?

— Яку музику почув Ярко?

— Хто виконував цю мелодію?

б) Самостійна робота (с. 9, впр. 2 (2)).

— Попрацюйте самостійно. Спишіть перші три речення, виділені слова поділіть на склади для переносу.

Сидів Ярко на траві й дивився, як струмок несе листочок верби в гайок. Біля Ярка гойднулася травинка. На ній уместився маленький зелений коник.

(Взаємоперевірка.)

(Лис-точок, ли-сточок, листо-чок, га-йок, Яр-ка.)

— Отже, буквосполучення *йо* при переносі розривати не можна, а слова зі збігом приголосних можна переносити по-різному.

Фізкультхвилинка.

в) Звуко-буквений аналіз слова.

— Яке слово підкреслене? (*Сюрчав.*)

— Зробіть звуко-буквену схему цього слова. (*1 учень біля дошки.*)

[с'] — приголосний м'який, позначаємо буквою "ес".

[у] — голосний, позначається буквою "ю".

[р] — приголосний твердий, позначаємо буквою "ер".

[ч] — приголосний твердий, позначаємо буквою "ча".

[а] — наголошений голосний, позначаємо буквою "а".

[в] — приголосний твердий, позначаємо буквою "ве".

[с'урчав]

— ділю на склади —

[с'урчав]

— ставлю наголос, записую слово.

[с'урчав] — сюрчав, 2 скл., 6 зв., 6 б.

— Хлопчик Ярко, про якого ви читали оповідання, ось так поділив слово *сюрчав* для переносу:

Сю-рчав, сюр-чав, сюрч-ав.

— Як не можна переносити? Чому?

(Хлопчик Ярکو у третьому випадку розірвав злиття букв ч ав, які утворюють склад -чав.)

— Отже, при переносі слів складів розривати не можна.

в) Робота в парах (с. 10, впр. 3).

— Попрацюйте парами. Прочитайте слова над колонками. Що вам потрібно зробити?

— Доберіть відповідні слова в колонку зліва і запишіть їх.

— Зачитайте слова, що означають один предмет.

— Визначіть скільки складів:

I варіант — у словах лівої колонки,

II варіант — у словах правої колонки.

Один

Багато

трава

трави

вітер

вітри

коник

коники

— Порівняйте кількість складів у словах, що означають один предмет і багато предметів.

— У яких словах однакова кількість складів?

— Зачитайте слова, у яких різна кількість складів.

— Отже, у словах, що означають один предмет і багато предметів, може бути однакова кількість складів або різна.

2. Слухання звуків природи.

— Сядьте зручно і послухайте мелодію природи.

— Які звуки ви чули? *(Спів пташок, шум дощу, сюрчання коника, шелест трави, завивання вітру.)*

— Які звуки вам сподобались? Чому?

— Вслухайтесь у звуки природи. Захоплюйтеся ними, адже природа — наш найкращий учитель.

V. Закріплення вивченого.

1. Робота в зошиті (с. 6—7).

2. Робота з картками (с. 14—15).

3. У поданих словах знайдіть помилки при переносі.

— Запишіть слова, дотримуючись правил переносу.

Ю-нак, бу-зок, ле-ва-да, зем-ля, зе-мля, силь-ний, ба-йка, ма-йорить, ліс-ник, ял-инка, гос-трий, гост-рий.

(Юнак, бу-зок, ле-ва-да, зе-мля, зем-ля, силь-ний, бай-ка, ма-йорить, ліс-ник, ялин-ка, гос-трий, гост-рий, го-стрий.)

4. Інтерактивна вправа “Мікрофон”.

— Які звуки утворюють склади? *(Голосні.)*

— Як слова переносяться з рядка в рядок? *(Складами.)*

— Який склад не можна залишати в рядку і переносити? *(Склад з однієї букви.)*

— Яких слів не можна переносити? *(Односкладових.)*

— Як правильно перенести слова *байка, стільчик*? *(Бай-ка, стіль-чик.)*

— Чому?

— Отже, щоб грамотно писати, слід запам’ятати правила переносу слів з рядка в рядок.

5. Диференційовані завдання.

VI. Домашнє завдання.

1. Вправа на с. 10.

2. Слова: *черкнула, забриніла, задзвеніло* — поділіть на склади для переносу.

3. З одним зі слів складіть речення і запишіть.

